

Σκεπτικό του Συμβουλίου: Θέση (ΕΕ) αριθ. 12/2020 του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει της έκδοσης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη συνεργασία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις (διεξαγωγή αποδείξεων) (αναδιατύπωση)

(2020/C 405/02)

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η Επιτροπή ενέκρινε την ως άνω πρόταση αναθεώρησης ⁽¹⁾ στις 31 Μαΐου 2018 και την υπέβαλε στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο. Η νομική βάση είναι το άρθρο 81 παράγραφος 2 (δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η πρόταση υπόκειται στη συνήθη νομοθετική διαδικασία.
2. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1206/2001 του Συμβουλίου για τη συνεργασία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις συνιστά σημαντικό εργαλείο ευρωπαϊκής δικαστικής συνεργασίας. Η πράξη παρέχει πλαίσιο για τη διασυνοριακή δικαστική συνδρομή μεταξύ των κρατών μελών κατά τη διασυνοριακή συλλογή αποδεικτικών στοιχείων και για την απευθείας διεξαγωγή αποδείξεων σε διασυνοριακό επίπεδο. Η πρόταση αναθεώρησης έχει ως στόχο να προσαρμόσει τους μηχανισμούς συνεργασίας και τις ροές διαβίβασης του υφιστάμενου κανονισμού στις τεχνικές εξελίξεις που παρέχουν η ψηφιοποίηση και η χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών (ΤΠ). Ειδικότερα, η πρόταση της Επιτροπής ζητεί τη δημιουργία αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ και την υποχρεωτική χρήση του για την ανταλλαγή παραγγελιών και πράξεων μεταξύ των αρχών των κρατών μελών. Η πρόταση αναθεώρησης αποσκοπεί επίσης στη διεύρυνση και την ενίσχυση της απευθείας διεξαγωγής αποδείξεων σε διασυνοριακό επίπεδο.
3. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) εξέδωσε τη γνώμη της ⁽²⁾ για αυτήν την πρόταση καθώς και για την πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί επιδόσεων και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδικών πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις (πρόταση σχετικά με την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων) στις 17 Οκτωβρίου 2018. Η ΕΟΚΕ έκρινε και τις δύο προτάσεις σύμφωνες με τη στρατηγική για την ενιαία ψηφιακή αγορά σε σχέση με την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ιδίως όσον αφορά την ανάγκη να ληφθούν μέτρα για τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης και για την επίτευξη διασυνοριακής διαλειτουργικότητας.
4. Στις 13 Φεβρουαρίου 2019, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση για την πρόταση που αφορά τη διεξαγωγή αποδείξεων, με 37 τροπολογίες στην πρόταση της Επιτροπής με 554 ψήφους υπέρ, 26 ψήφους κατά και 9 αποχές.
5. Στις 13 Σεπτεμβρίου 2019, ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων υπέβαλε τη γνώμη 5/2019 σχετικά με την εν λόγω πρόταση και την πρόταση σχετικά με την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων ⁽³⁾.
6. Κατά το Συμβούλιο ΔΕΥ του Ιουνίου του 2019, οι υπουργοί συμφώνησαν ότι η δικαστική συνεργασία μεταξύ των αρχών στο πλαίσιο της παρούσας πρότασης και της πρότασης για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων θα πρέπει να βασίζεται σε ένα ασφαλές αποκεντρωμένο σύστημα ΤΠ που θα περιλαμβάνει διασυνδεδεμένα εθνικά συστήματα ΤΠ.
7. Το κείμενο του νέου προτεινόμενου κανονισμού προβλέπει ότι η Επιτροπή θα είναι υπεύθυνη για τη δημιουργία, τη συντήρηση και τη μελλοντική ανάπτυξη του λογισμικού εφαρμογής αναφοράς. Επειδή η αρχική πρόταση της Επιτροπής δεν περιείχε δημοσιονομικό δελτίο σχετικά με τον δυνητικό αντίκτυπο στον προϋπολογισμό της ΕΕ, η Προεδρία, σε συνεργασία με την Επιτροπή και σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο του δημοσιονομικού κανονισμού της ΕΕ ⁽⁴⁾, εκπόνησε ενδεικτικό δημοσιονομικό δελτίο ⁽⁵⁾ στο οποίο εκτίθενται οι εκτιμώμενες δημοσιονομικές επιπτώσεις των τροποποιήσεων στον προϋπολογισμό.

⁽¹⁾ 9620/18.

⁽²⁾ 14013/18.

⁽³⁾ 12245/19.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1.

⁽⁵⁾ 14427/19.

8. Στις 2-3 Δεκεμβρίου 2019, το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων κατέληξε σε γενική προσέγγιση σχετικά με το κανονιστικό μέρος του προτεινόμενου κανονισμού και ζήτησε να ολοκληρωθούν οι εργασίες για τα παραρτήματα σε τεχνικό επίπεδο το συντομότερο δυνατόν ⁽⁶⁾. Τον Φεβρουάριο του 2020, το Συμβούλιο κατέληξε σε συμπληρωματική γενική προσέγγιση ⁽⁷⁾.
9. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου (αριθ. 21) των Συνθηκών για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, η Ιρλανδία αποφάσισε να συμμετάσχει στην παρούσα πρόταση ⁽⁸⁾. Κατ' εφαρμογή του πρωτοκόλλου (αριθ. 22) των Συνθηκών σχετικά με τη θέση της Δανίας, η Δανία δεν συμμετέχει στην έγκριση των προτεινόμενων μέτρων.
10. Με βάση τη γενική προσέγγιση του Δεκεμβρίου του 2019 και του Φεβρουαρίου του 2020, η Προεδρία είχε επαφές με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με σκοπό να επιτευχθεί συμφωνία σε πρώιμη δεύτερη ανάγνωση.
11. Διεξήχθησαν δύο τριμερείς διάλογοι στις 29 Ιανουαρίου 2020 και στις 30 Ιουνίου 2020, κατά τη διάρκεια των οποίων οι εκπρόσωποι της Προεδρίας για τα κράτη μέλη και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είχαν τη δυνατότητα να εκθέσουν τα θεμελιώδη σημεία των θέσεων τους και να διερευνήσουν τις δυνατότητες εξεύρεσης συμβιβαστικής λύσης. Οι συζητήσεις κατέληξαν σε σημαντική σύγκλιση απόψεων μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με σχέδιο συμβιβαστικής δέσμης ⁽⁹⁾.
12. Κατά τη διάρκεια του δεύτερου τριμερούς διαλόγου, συμφωνήθηκε επίσης, με την υποστήριξη της Επιτροπής, ότι ο προτεινόμενος κανονισμός για τη διεξαγωγή αποδείξεων θα πρέπει να υποβληθεί και να εγκριθεί ως αναδιτύπωση του ισχύοντος κανονισμού για τη διεξαγωγή αποδείξεων.
13. Στις 22 Ιουλίου 2020, το 2ο τμήμα της EMA επιβεβαίωσε το τελικό συμβιβαστικό κείμενο αναδιτύπωσης εν όψει της συμφωνίας που επετεύχθη με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽¹⁰⁾.
14. Στις 10 Σεπτεμβρίου 2020 η συμβιβαστική δέσμη αναδιτύπωσης εγκρίθηκε από την Επιτροπή Νομικών Θεμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Στις 30 Σεπτεμβρίου, ο πρόεδρος της επιτροπής JURI απηύθυνε επιστολή ⁽¹¹⁾ προς τον πρόεδρο του 2ου τμήματος της EMA, προκειμένου να τον ενημερώσει ότι, σε περίπτωση που το Συμβούλιο διαβιβάσει επίσημα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τη θέση του στη μορφή που περιέχεται στο παράρτημα της εν λόγω επιστολής, θα εισηγηθεί στην ολομέλεια να γίνει αποδεκτή η θέση του Συμβουλίου χωρίς τροπολογίες κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με την επιφύλαξη του νομικού και γλωσσικού ελέγχου.

II. ΣΤΟΧΟΣ

15. Ο κανονισμός (αναδιτύπωση) επιδιώκει να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την ταχύτητα της διασυνοριακής διεξαγωγής αποδείξεων στην Ένωση, αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα της ψηφιοποίησης για την απλούστευση και τον εξορθολογισμό των διαδικασιών διαβίβασης παραγγελιών και εξασφαλίζοντας μεγαλύτερη χρήση της απευθείας διεξαγωγής αποδείξεων μέσω βιντεοδιάσκεψης. Για παράδειγμα, θα καταστεί ευκολότερη η ακρόαση προσώπων χωρίς να απαιτείται να ταξιδέψουν σε άλλη χώρα. Ο κανονισμός θα παρέχει μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου και, ως εκ τούτου, θα συμβάλλει στην αποφυγή καθυστερήσεων και αδικαιολόγητων δαπανών για τα πρόσωπα, τις επιχειρήσεις και τις δημόσιες διοικήσεις, και θα ενθαρρύνει τα άτομα και τις επιχειρήσεις να συμμετέχουν ακόμη περισσότερο σε διασυνοριακές συναλλαγές.
16. Η πρόταση αποσκοπεί στην ψηφιοποίηση της διαβίβασης των παραγγελιών για τη διεξαγωγή αποδείξεων μεταξύ των αρμόδιων αρχών των διαφόρων κρατών μελών. Για τον σκοπό αυτό, ο παρών κανονισμός απαιτεί τη δημιουργία αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ. Η Επιτροπή θα πρέπει να έχει την ευθύνη για τη δημιουργία, τη συντήρηση και τη μελλοντική ανάπτυξη του λογισμικού εφαρμογής αναφοράς, σύμφωνα με τις αρχές της προστασίας δεδομένων εκ σχεδιασμού και εξ' ορισμού, το οποίο τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να εφαρμόσουν αντί του εθνικού συστήματος ΤΠ.

⁽⁶⁾ 14601/19 + ADD1.

⁽⁷⁾ 5719/20.

⁽⁸⁾ Η Ιρλανδία αποφάσισε να συμμετάσχει στις 17 Οκτωβρίου 2018 (βλ. ST 13305/18). Το HB δεν έκανε χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 3 του πρωτοκόλλου (αριθ. 21) να συμμετάσχει στην έκδοση και την εφαρμογή της εν λόγω πρότασης.

⁽⁹⁾ 9248/20.

⁽¹⁰⁾ 9678/20 + ADD 1.

⁽¹¹⁾ 11357/20.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

A. Διαδικαστικό πλαίσιο

17. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διεξήγαγαν διαπραγματεύσεις με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας στο στάδιο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση («συμφωνία σε πρώτη δευτέρα ανάγνωση»). Το κείμενο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση αποτυπώνει τη συμβιβαστική δέσμη που συμφωνήθηκε μεταξύ των δύο συννομοθετών με την υποστήριξη της Επιτροπής.

B. Σύνοψη των βασικών ζητημάτων

18. Οι κυριότερες τροποποιήσεις επικεντρώνονται στις ακόλουθες πτυχές:
- Η έννοια του «δικαστηρίου» ορίστηκε σύμφωνα με άλλους κανονισμούς στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, προκειμένου να εξαλειφθούν οι αβεβαιότητες και οι αποκλίνουσες ερμηνείες μεταξύ των κρατών μελών.
  - Όλες οι επικοινωνίες και οι ανταλλαγές πράξεων θα πρέπει να διενεργούνται μέσω ασφαλούς και αξιόπιστου αποκεντρωμένου συστήματος τεχνολογίας πληροφοριών (ΤΠ), το οποίο θα περιλαμβάνει τα εθνικά συστήματα ΤΠ που είναι διασυνδεδεμένα και τεχνικά διαλειτουργικά, για παράδειγμα, βάσει του e-CODEX. Προβλέπεται επίσης ότι οι επικοινωνίες και ανταλλαγές πρέπει να πραγματοποιούνται με τον δέοντα σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών. Τα παραδοσιακά μέσα επικοινωνίας θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε περιπτώσεις διακοπής του συστήματος ΤΠ ή σε άλλες εξαιρετικές περιστάσεις. Προκειμένου να απλοποιηθεί και να επιταχυνθεί η διεξαγωγή αποδείξεων, οι βιντεοδιασκέψεις ή άλλες εξ αποστάσεως τεχνολογίες επικοινωνίας θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ευρύτερα για την απευθείας διεξαγωγή αποδείξεων από τα δικαστήρια.
  - Η διεξαγωγή αποδείξεων από διπλωματικούς ή προξενικούς υπαλλήλους εντός της περιοχής στην οποία είναι διαπιστευμένοι θα είναι δυνατή χωρίς να απαιτείται προηγούμενη παραγγελία. Κάθε κράτος μέλος καθορίζει αν οι διπλωματικοί ή προξενικοί υπάλληλοί του έχουν την εξουσία να διεξάγουν αποδείξεις ως μέρος των καθηκόντων τους.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

19. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση απηχεί τη συμβιβαστική δέσμη που συμφωνήθηκε μεταξύ του Συμβουλίου και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με την υποστήριξη της Επιτροπής.
20. Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 14 ανωτέρω, αυτή η συμβιβαστική δέσμη επιβεβαιώθηκε με επιστολή του προέδρου της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς τον πρόεδρο του 2ου τμήματος της ΕΜΑ στις 30 Σεπτεμβρίου 2020 ⁽¹²⁾.
21. Το Συμβούλιο πιστεύει ότι η θέση του σε πρώτη ανάγνωση αντιπροσωπεύει μια ισορροπημένη δέσμη μέτρων και ότι, μόλις εγκριθεί, ο νέος κανονισμός θα συμβάλει σημαντικά στην αύξηση της αποτελεσματικότητας και της ταχύτητας της διασυνοριακής διεξαγωγής αποδείξεων, αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα της ψηφιοποίησης.

⁽¹²⁾ Βλ. έγγρ. 11357/20.